

Beoordelingsmodel

Toelichting voor docenten

Aanwijzingen voor de corrector

Algemene regels

- 1 De correctiecommissie past het scoringsvoorschrift toe.
- 2 De correctiecommissie bepaalt de eindscore.
- 3 De correctiecommissie van de Olympiade bepaalt de rangorde van de kandidaten, die deelnemen aan de eindronde.
- 4 De uitslagen van voorronde en eindronde zijn bindend. Deelname aan de Olympiade impliceert aanvaarding van deze condities.

Scoringsregels

- 1 De corrector vermeldt de scores per (deel)vraag in de kantlijn van het werk. De totaalscore van iedere kandidaat wordt op een aparte lijst vermeld.
- 2 Bij het scoren van een onderdeel van het schriftelijk werk zijn alleen hele punten geoorloofd. Een toegekende score kan nooit lager zijn dan 0.
- 3 Een volledig juiste beantwoording van een vraag levert het aantal punten op dat in het antwoordmodel als maximumscore staat aangegeven.
- 4 Voor het schriftelijk werk kunnen maximaal 44 scorepunten toegekend worden.
- 5 Indien een gegeven antwoord niet in het antwoordmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist gekwalificeerd kan worden, moet het aantal beschikbare punten geheel of gedeeltelijk aan het gegeven antwoord worden toegekend naar analogie of in de geest van het antwoordmodel.
- 6 Indien in een gegeven antwoord een gevraagde verklaring, uitleg of berekening ontbreekt, dan wel foutief is, kunnen geen punten worden toegekend, tenzij in het antwoordmodel anders is aangegeven.
- 7 Bij de 'uitlegvragen' wordt gelet op de volledigheid van de uitleg. Bij een volledige uitleg moet een oorzaak en een gevolg worden gegeven als dit in de vraag is aangegeven. Voor zo'n volledige uitleg zijn meestal 2 scorepunten te verdienen. Bij een 'beredeneervraag' moet het antwoord uit een aantal stappen bestaan. Het aantal stappen correspondeert met het aantal scorepunten. Voor een uitleg of redenering die gedeeltelijk juist is, kan de beoordelaar 1 scorepunt toekennen.
- 8 Indien in het antwoordmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.
- 9 Indien een kandidaat bij een opsomming meer antwoorden geeft dan er expliciet gevraagd worden, dan komen alleen de eerst gegeven antwoorden voor beoordeling in aanmerking.
- 10 Bij sommige vragen moet er eerst een keuze gemaakt worden die vervolgens toegelicht / beargumenteerd moet worden. Vaak wordt er dan voor deze keuze geen score toegekend maar wel voor een juiste / passende toelichting / argumentatie.

Het verdient aanbeveling de correctie van het werk per vraag uit te voeren en tijdens de scoringsprocedure de volgorde van de antwoordbladen enkele keren te wijzigen. Dit om ongewenste beoordelingseffecten tegen te gaan.

Opgave A Aardbevingen, all around the world

1 maximumscore 2

- in de zee van Ochotsk / voor de (west)kust van Kamtsjatka
- Ndoi Island / Fiji

1
1

2 maximumscore 1

Op de plaatgrens van de Somalische plaat en de Indische plaat.

3 maximumscore 3

- In het kaartje moet een gebied zijn aangegeven waar nog ver landinwaarts (diepere) aardbevingen voorkomen en een gebied waar dat niet zo is

1

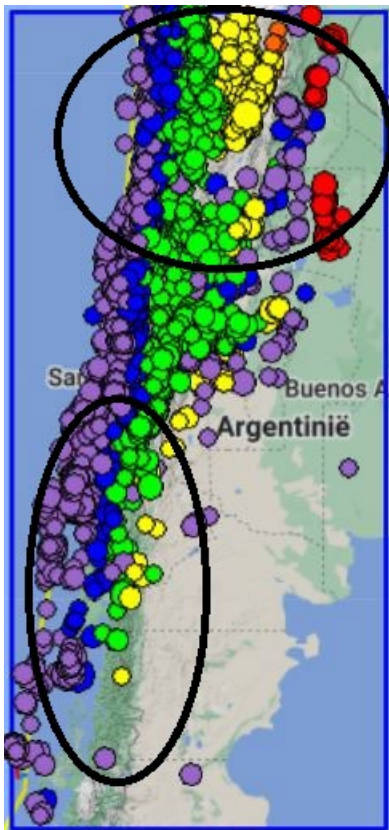
Uit de toelichting moet blijken dat:

- In het gebied van de (bovenste) cirkel de onderduikende plaat / Nazca-plaat tot ver landinwaarts nog contact maakt met de bovenliggende / Zuid-Amerikaanse plaat (en er dus ver landinwaarts nog aardbevingen voorkomen)
- en dat in het gebied van de (onderste) ovaal de onderduikende plaat / Nazca-plaat steil de mantel induikt (en er dus alleen dichtbij de plaatgrens aardbevingen voorkomen)

1

1

Voorbeeld van een juist kaartje:

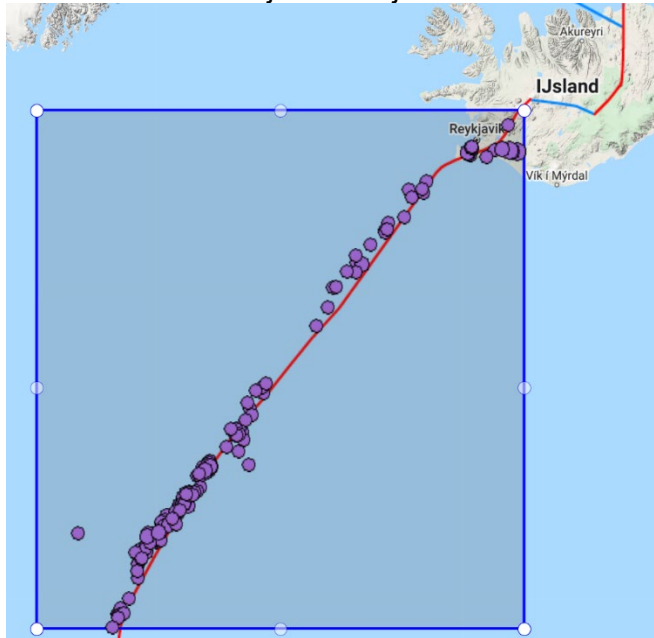

4 maximumscore 4

In de kaartjes moet aangegeven zijn

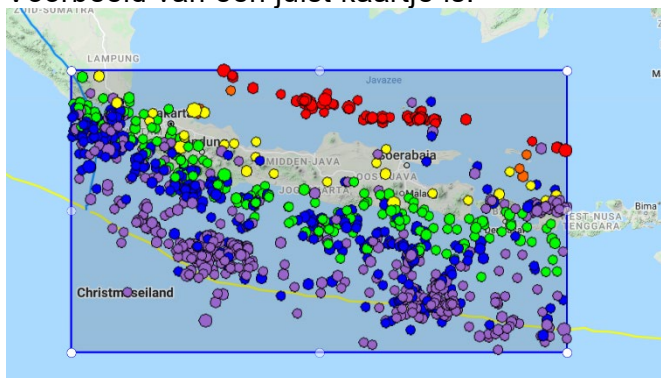
- een gebied waaruit blijkt dat bij een divergente plaatgrens alleen relatief zwakke en ondiepe aardbevingen plaatsvinden
Voorbeeld van een juist kaartje is:

1

- en een gebied waaruit blijkt dat bij een subductiezone relatief zware en ook diepere aardbevingen plaatsvinden
Voorbeeld van een juist kaartje is:

1

Uit de toelichting moet blijken dat

- bij mid-oceanische ruggen / divergente plaatgrenzen weinig spanning wordt opgebouwd (en de aardbevingen dus relatief zwak zijn) en op grotere dieptes geen contact plaatsvindt tussen vast gesteente (en er op grotere diepte dus geen aardbevingen plaatsvinden)
- en dat in subductiezones veel spanning wordt opgebouwd tussen de onderduikende en bovenliggende plaat (en er dus zware aardbevingen plaatsvinden) en dat er op grotere diepte nog contact plaatsvindt tussen vast gesteente (en er dus op grotere diepte nog aardbevingen plaatsvinden)

1

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave B Geopolitiek en China

5 maximumscore 2

Juiste voorbeelden zijn:

- Op de kaartbladen die over China gaan, wordt bij elke kaart ook Taiwan aangegeven. / De kaartbladen worden niet China én Taiwan genoemd (terwijl Taiwan wel op alle kaarten wordt afgebeeld).
- Op de kaarten over binnenlandse migratie en buitenlandse investeringen worden geen gegevens van Taiwan weergegeven (terwijl dat op de andere thematische kaarten wel gebeurt).
- Op de kaartbladen staat een landsgrens / stippellijn ingetekend tussen China en Taiwan, maar deze wordt niet in een legenda geduid.

per juist voorbeeld 1

6 maximumscore 2

Uit de redenering moet blijken dat

- Taiwan in de Zuid-Chinese Zee een zeer belangrijke strategische ligging heeft 1
- zodat China's invloed, wanneer Taiwan onafhankelijk zou zijn, in de Zuid-Chinese Zee zou afnemen / China de toegang tot belangrijke scheepvaartroutes en/of delfstoffen zou verliezen 1

7 maximumscore 2

Uit de redenering moet blijken dat

- de handhaving van de huidige status quo van Taiwan zorgt voor stabiliteit in de regio / zorgt voor economische mogelijkheden / investeringen voor alle drie (Taiwan, China en de Verenigde Staten) de betrokken landen 1
- maar dat een officieel onafhankelijk erkend Taiwan voor China zal leiden tot escalatie / (een potentiële) oorlog in het gebied 1

8 maximumscore 3

- Uit het antwoord moet blijken dat de oorspronkelijke bevolking van Xinjiang voornamelijk islamitisch is / voornamelijk een Turks en/of Mongools volk is (in tegenstelling tot de Han-Chinezen) 1

Uit de redenering moet blijken dat

- de (islamitische) regio Xinjiang binnen China naar meer autonomie streeft / zich zou willen afscheiden van China 1
- en dat de (islamitische) Taliban dat streven kan voeden door bijvoorbeeld wapens te leveren / steun te bieden aan extremistische groeperingen in Xinjiang 1

Vraag	Antwoord	Scores
9	maximumscore 3	
	<ul style="list-style-type: none"> • Uit het voorbeeld moet een land / regio / groep mensen naar voren komen die te maken hebben met ruimtelijke of economische afwenteling 	1
	Uit de redenering moet blijken dat	
	<ul style="list-style-type: none"> • de Europese Unie voor hun grondstoffen (voor een groot deel) afhankelijk is van China, maar dat China voor de afzet van hun producten ook afhankelijk is van de Europese markt 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • zodat deze partijen beide niet gebaat zijn bij een conflict / vooral negatieve gevolgen zullen ondervinden van een conflict 	1

Opgave C Klimaatverandering en migratie

10	maximumscore 3	
	<ul style="list-style-type: none"> • politiek: voorbeelden van juiste landen zijn: Oekraïne, Syrië, Somalië, Afghanistan en Jemen. Veel mensen in dergelijke landen ondervinden de negatieve gevolgen van (recente) burgeroorlogen / een ongewenst politiek regiem 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • economie: voorbeelden van landen zijn: Zambia, Tsjaad, Mali en Bolivia. Veel mensen in dergelijke landen hebben onvoldoende financiële middelen om te kunnen voldoen aan de basisbehoeften 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • sociaal-cultureel: voorbeelden van landen zijn: Iran, Nigeria en Mauritanië en Afghanistan. In dergelijke landen staan vanuit religieuze redenen zware straffen op bijvoorbeeld homoseksualiteit 	1
11	maximumscore 3	
	<ul style="list-style-type: none"> • West-Europa: overstromingen • Zuid-Europa: verwoestijning / verdroging / bodemerosie / overstromingen 	1
	Een juiste redenering is:	
	<ul style="list-style-type: none"> • Landen in het westen en zuiden van Europa zijn (in het algemeen) welvarende landen 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • die de mogelijkheid hebben om met de gevolgen van klimaatverandering om te gaan 	1
12	maximumscore 3	
	Uit het antwoord moet blijken dat	
	<ul style="list-style-type: none"> • grote delen van deze regio's een moessonklimaat hebben / een klimaat hebben waarin in een groot deel van het jaar geen neerslag valt 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • dat de landen / mensen in deze regio's in de droge tijd afhankelijk zijn van door gletsjers gevoede rivieren 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • gletsjers (in de Himalaya) als gevolg van klimaatverandering zullen verdwijnen / afsmelten en rivieren minder water zullen aanvoeren 	1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

13 maximumscore 6

Het artikel moet de volgende punten bevatten:

- Veel landen in het Midden-Oosten hebben nu al nauwelijks toegang tot (onuitputtelijke) zoetwatervoorraden / moeite om (zelf) voldoende voedsel te verbouwen 1
- Extreme klimaatverandering kan ervoor zorgen dat het Midden-Oosten nog heter en droger wordt, waardoor een nagenoeg onleefbare regio ontstaat / een regio ontstaat waar water schaars is en het verbouwen van voedsel zeer lastig 1
- Veel landen in het Midden-Oosten zijn voor hun inkomsten afhankelijk van de verkoop van aardolie / aardgas 1
- Wanneer een mondiale op duurzame energie gebaseerde economie ontstaat, raken veel landen in het Midden-Oosten hun belangrijkste inkomstenbron kwijt 1
- De combinatie van extreme klimaatverandering en een mondiale op duurzame energie gebaseerde economie kan conflicten / oorlogen in het Midden-Oosten teweegbrengen 1
- Conflicten / oorlogen in het Midden-Oosten zullen migratiestromen (richting Europa) op gang brengen 1

Hieruit blijkt dat scenario c de meest ingrijpende gevolgen voor het Midden-Oosten zal hebben.

Opgave D Paardensprongen bij het examendomein Leefomgeving

14 maximumscore 8

	bron 7	bron 8	bron 9	bron 10	bron 11	bron 12	bron 13	bron 14
woord	estuaria	mainport	randstad	oxidatie	retentie	zomerbed	springtij	duurzaam
puzzel	g	b	a	c	h	d	e	f

per juiste combinatie van woord en puzzel 1

6 Bronvermeldingen

Opgave B

bron 1 Vrij naar: wikipedia, augustus 2021 / NRC oktober 2020

bron 2 Europese Commissie, ABN AMRO Economisch Bureau

Opgave C

bron 3 NIDI Demos, nr. 3 (maart 2021)

bron 4 Bron: NIDI Demos, nr. 3 (maart 2021)

bron 5 NIDI Demos, nr. 3 (maart 2021)

bron 6 Cito

Opgave D

bron 7 Overleg sjabloon:Kaart provincies Nederland - Wikipedia

bron 8 Havenbedrijf Rotterdam: 'Congestie houdt tot in 2022 aan' | NT

bron 9 Bestand:Randstad.png - Wikipedia

bron 10 Hoe reduceren we veenoxidatie? - Ferex

bron 11 Waterschap Rivierenland op Twitter: "Nieuw #retentiebekken bij #Weurt ligt er rustig bij in de #lentezon #waterberging <https://t.co/NwPbQn746M>" / Twitter

bron 12 springtij - Hunze en Aa's (hunzeenaas.nl)

bron 13 Dijken, duinen en terpen - Waterrampen (weebly.com)

bron 14 Duurzaam/MVO | WerkFactor